

חוק לעידוד השקעות הון, תשי"ט - 1959 *

פרק ראשון: מבוא

1. מטרת חוק זה היא משיכת הון לישראל ועידוד יזמה כלכלית והשקעות הון-חרוץ המטרה
ההון מקומי לשם -

- (1) פיתוח כושר הייצור של משק המדינה, ניצול יעיל של אוצרותיה ויכלתה הכלכלית וניצול מלא של כושר ייצורם של מפעלים קיימים;
- (2) שיפור מאזן התשלומים של המדינה, הקטנת היכוא והגדלת היצוא;
- (3) קליטת עליה, חלוקה מתוכננת של האוכלוסיה על פני שטח המדינה ויצירת מקורות עבודה חדשים.

2. לשם הגשמתה של מטרת חוק זה יוענקו הפטורים, החנחות, ההקלות וההיתרים האמורים בו (להלן - הטבות), שיינתנו אם דרך כלל ואם על יסוד תכנית, הכל לפי שיפורט בפרקים הבאים. אמצעי הגשמה

3. תכנית לענין חוק זה היא תכנית לאחד או לאחדים מאלה:

- (1) הקמתו או הרחבתו של מפעל או של חלק ממנו;
- (2) הקמתו, הרחבתו או רכישתו של נכס או של חלק ממנו על ידי תושב-חרוץ במטבע-חרוץ;
- (3) השקעה בהונו של מפעל או בנכס;
- (4) הלוואה במטבע-חרוץ לפרעון במשך שבע שנים לפחות או במטבע ישראל לפרעון במשך עשר שנים לפחות.

תכנית

4. שר האוצר ושר המסחר והתעשייה ביחד (להלן - השרים) ממונים על ביצוע חוק זה. ביצוע

פרק שני: מרכז ההשקעות

5. מוקם בזה מרכז ההשקעות (להלן - המרכז) אשר יפעל להגשמתה של מטרת חוק זה. הקמת המרכז

6. ואלה רשויות המרכז: רשויות המרכז

- (1) מנהל המרכז (להלן - המנהל);
- (2) מינהלת המרכז (להלן - המינהלה);
- (3) מועצת המרכז (להלן - המועצה).

7. הממשלה תמנה את המנהל והוא יהיה בתוקף תפקידו חבר המינהלה והמועצה ויושב ראש שלהן. מינוי המנהל

8. (א) המנהל ממונה על ביצוע החלטות המינהלה והמועצה, יפעל בשמן וימלא כל תפקיד אחר המוטל עליו על פי כל חיקוק. תפקידי המנהל

(ב) כל שיש להגישו למינהלה, למועצה או לשרים יוגש באמצעות המנהל וכל הודעה מטעמם תימסר על ידיו.

* נתקבל בכנסת ביום ב' באב תשי"ט (6 באוגוסט 1959); הצעת החוק ודברי הסבר נתפרסמו בה"ח 397, תשי"ט, עמ' 388.

9. הממשלה תמנה למינהלה ששה חברים נוספים על המנהל, והם יהיו בחוקף תפקידם גם חברי המועצה.

10. אלה תפקידי המינהלה:

- (1) ליוזם ולארגן פעולות למען עידוד השקעות הון-חוץ והון מקומי ולמען עליית משקיעי הון וקליטתם בישראל, ולדאוג ליצירת התנאים הדרושים לכך;
- (2) ליתן אישור לתכניות (להלן – אישור);
- (3) לקיים את הקשר בין המשקיעים ובין משרדי ממשלה ורשויות אחרות הנוגעות בדבר, לתת ידיעות בעניני השקעות הון בישראל ולהפיצן, ולסייע למשקיעים בהגשמת תכניותיהם;
- (4) להמליץ לפני כל רשות המוסמכת לכך שתעניק במסגרת החיקוקים שבחוקם סמכותה או שהיא ממונה על ביצועם, פטור, הנחה, הקלה או רשיון למפעל, לנכס, להשקעה, או להלוואה העשויים לסייע להשגתה של מטרת חוק זה.

11. המינהלה תקבע את סדרי דיוניה ועבודתה, במידה שלא נקבעו בתקנות.

סדרי פעולת המינהלה

12. הממשלה תמנה למועצה, בנוסף לחברי המינהלה, עשרה חברים מקרב הציבור, שימונו לאחר התייעצות עם רשויות מקומיות, עם ארגונים ועם מוסדות כלכליים, ציבוריים, מדעיים ומקצועיים המטפלים בענפי משק בעלי חשיבות כלכלית-לאומית.

מינוי המועצה

13. אלה תפקידי המועצה:

תפקידי המועצה

- (1) לייעץ לממשלה בכל ענין הנוגע להגשמתה של מטרת חוק זה, ובמיוחד בדבר קווי היסוד לעידוד השקעות הון, דרכים לביצועם ותחיקה לעידוד השקעות הון;
- (2) לדון, כאמור בסעיף 25, בעררים שהוגשו על פי אותו סעיף ולחוות דעה עליהם לשרים.

14. המועצה תקבע את סדרי דיוניה ועבודתה, במידה שלא נקבעו בתקנות.

סדרי פעולת המועצה

15. חבר המועצה מקרב הציבור זכאי לקבל מאוצר המדינה את הוצאותיו שהוציא עקב השתתפותו בישיבות המועצה, לרבות הפסד שכר עבודה.

תשלומים לחברי המועצה

16. אין גלגות מדיוניהן של המינהלה או של המועצה, או כל חומר שנמסר להן, אלא על ידי המנהל או הממשלה או בהסכמתם.

סודיות

פרק שלישי : אישורים וטריים

17. המבקש אישור, יגיש למינהלה תכנית המכילה תיאור מפורט של הפעולה שיש בדעתו לבצע, וכן ימסור כל פרט ומסמך נוסף הדרושים לשם בחינתה של התכנית.

בקשה לאישור

18. המינהלה רשאית, לפי שיקול דעתה, לאשר את התכנית שהוגשה לה או חלק ממנה, אם ראתה שביצועה עשוי לסייע להגשמתה של מטרת חוק זה, ושדצוי לעודד הגשמתה על ידי מתן אישור; תכנית או חלק ממנה, שאושרה כאמור, תהיה לתכנית מאושרת.

אישור תכנית

19. המינהלה רשאית, לפי שיקול דעתה, להחנות את כניסת האישור לתקפו במילוי תנאים מוקדמים שייקבעו באישור וכן לקבוע באישור תנאים בקשר לביצוע התכנית ולפעולות שלאחר מכן. תנאים לאישור

20. אישור יהיה בכתב וייחתם בידי המנהל. האישור – בכתב

21. המפעל או הנכס – לרבות הרחבתם – או ההשקעה או ההלוואה, או אותו חלק מהם, שביצועם הוא נושא תכנית מאושרת, יהיו למפעל מאושר, לבכס מאושר, להשקעה מאושרת או להלוואה מאושרת, במידה שפורטו באישור. דין תכנית מאושרת

22. לא יוכר מפעל כמפעל מאושר אלא אם הוא בבעלותה של חברה הרשומה בישראל – לרבות חברה הרשומה בישראל כחברה נכרית או אגודה שיתופית הרשומה בישראל – פרט אם הסכימה המינהלה לצורת בעלות אחרת. מפעל מאושר בבעלות חברה

23. האמור בחוק זה על מפעל מאושר חל גם על נכס מאושר, פרט לסעיפים 22 ו-62. דין נכס מאושר

24. האמור בחוק זה על השקעה מאושרת חל גם על הלוואה מאושרת, פרט לסעיף 66. דין הלוואה מאושרת

25. (א) מי שחולק על החלטות המינהלה בדבר בקשה שהגיש לפי סעיף 17, או על החלטותיה לפי סעיף 75, או על החלטות המנהל לפי סעיף 85, רשאי תוך ששים יום מיום שנמסרה לו הודעה על ההחלטה, לערור עליה לפני השרים. הערר יהיה בכתב ויפורטו בו הנימוקים. ערר על החלטות המינהלה

(ב) הערר יוגש למועצה וידון בוועדת משנה קבועה של שבעה חברים, שארבעה מהם אינם חברי המינהלה. הוועדה תחווה דעתה על הערר לשרים.

(ג) השרים רשאים לאשר את החלטת המינהלה, לכטלה או לשנותה.

פרק רביעי: דחיית תשלום אגרות

26. היו ייסודה של חברה בהון מניות או הגדלת הונה כלולים בתכנית מאושרת, יודיע המנהל על כך לרשם החברות, ומשעשה כן, יידחה לחמש שנים סילוקן של אגרת הרישום ואגרת ההון המשתלמות על פי פקודת החברות¹ (בפרק זה – הפקודה). או של אותו חלק מהאגרות המשתלם על סכום ההון הכלול בתכנית המאושרת. אגרת רישום ואגרת הון

27. הוגשה למינהלה בקשה לאישור תכנית, ופורט בתכנית כי לשם ביצועה תוגש בקשה לרישום חברה בהון מניות או לרישום הגדלת הונה, וחשוב הוא, לדעת המנהל, שהרישום ייעשה לפני שתחליט המינהלה בדבר האישור, יידחה, לפי המלצת המנהל, סילוקן של אגרת הרישום ואגרת ההון המשתלמות לפי הפקודה, או של אותו חלק מהאגרות המשתלם על סכום ההון שעליו ניתנה ההמלצה, לארבעה חדשים מיום הרישום, או למועד מאוחר יותר שיקבע המנהל, ולא יאוחר משמונה חדשים מיום הרישום; אושרה בינתיים התכנית, יחולו הוראות סעיף 26. דחיה עד למתן אישור

¹ חוקי א"י, כרך א', פרק כ"ב, עמ' 155.

28. לא שילמה חברה במועד הנדחה את האגרה שתשלומה נדחה לפי סעיף 27, רשאי רשם החברות למחוק את שמה מפנקס הרשום, ובלבד שקודם המחיקה פרסם הודעה ברשומות המזמינה נושים של אותה חברה להתייצב לפניו תוך שלושים יום מיום פרסום ההודעה וליתן טעם מדוע לא יימחק שם החברה. לא הובאו לפני רשם החברות טעמים סבירים, יימחק שם החברה מפנקס הרשום ולא יצווה בית המשפט על החזרתו לפנקס על פי סעיף 242 (6) לפקודת החברות, אלא אם –

(1) שולמו האגרות בתוספת ריבית מיום רישומה של החברה או של הגדלת הונה עד יום התשלום למעשה, בשיעור החוקי המקסימלי שנקבע לפי חוק הריבית, תשי"ז–1957², או לפי סעיף 56 לחוק בנק ישראל, תשי"ד–1954³, הכל לפי השיעור הגבוה יותר;

(2) הבקשה על החזרה הוגשה תוך ששה חדשים מהיום שבו רואים את החברה כמחוקה.

29. היתה העברת מקרקעין מסויימים כלולה בתכנית מאושרת, יודיע המנהל על כך למנהל אגף רישום והסדר קרקעות, ומשעשה כן, יידחה לחמש שנים סילוקה של האגרה המשתלמת על פי פקודת העברת קרקעות⁴, על ההעברה או על אותו חלק ממנה הכלול בתכנית המאושרת.

פרק חמישי: פטור ממסי רכוש

30. בפרק זה –

(1) "חמש שנים" – חמש שנים מראשית שנת הכספים 1950/51 או מראשית שנת הכספים שלאחר גמר הבניה, הכל לפי התאריך המאוחר יותר;

(2) "גמר בניה" – כמשמעותו של המונח "גמר בנין" בפקודת מס הרכוש העירוני, 1940⁵;

(3) "בנין" – בנין או תוספת לבנין, הכל לפי הענין.

31. בעליו של בנין, כמשמעותו בפקודת מס הרכוש העירוני, 1940, יהיה פטור חמש שנים מתשלום המס המוטל לפי אותה פקודה על אותו בנין, אם גמר הבניה היה לאחר יום ו' באייר תש"ח (15 במאי 1948).

32. בעליו של בנין או של קרקע שעליו הוקם בנין, כמשמעותם בפקודת מס הרכוש החקלאי, 1942⁶ (להלן – בסעיפים 33–35 הפקודה), יהיה פטור חמש שנים מתשלום המס המוטל לפי אותה פקודה על הבנין אם הוא בנין תעשייתי, או על שטח הקרקע שעליו הוקם הבנין אם איננו בנין תעשייתי, אם גמר הבניה היה לאחר יום ו' באייר תש"ח (15 במאי 1948).

33. בעל עצי הדר, שנטיעתם היתה לאחר יום י"ט בניסן תשי" (6 באפריל 1950), יהיה עשר שנים, החל מראשית שנת הכספים שלאחר שנת הנטיעה, פטור מתשלום המס המוטל לפי הפקודה על שטח הקרקע שעליו ניטעו העצים, ובעל גפנים או עצי פרי אחרים, חוץ מבגנות, שנטיעתם היתה כאמור, יהיה פטור מתשלום מס כאמור ארבע עשרה שנה.

² ס"ח 213, תשי"ז, עמ' 50.

³ ס"ח 164, תשי"ד, עמ' 102.

⁴ חוקי א"י, כרך ב', פרק פ"א, עמ' 811.

⁵ ע"ר 1940, תוס' 1 מס' 1065, עמ' 218.

⁶ ע"ר 1942, תוס' 1 מס' 1182, עמ' 9.

34. בעל נטיעות, שניטעו לאחר יום ט' בניסן תשט"ו (1 באפריל 1955) לשם גידול צמחי תעשייה, יהיה עשר שנים, החל מראשית שנת הכספים שלאחר שנת הנטיעה, פטור מתשלום המס המוטל לפי הפקודה על שטח הקרקע שעליו ניטעו הנטיעות, אם המינהלה אישרה את הנטיעה לענין חוק זה וכל עוד השטח נטוע כאמור.
- פטור ממס רכוש
חקלאי לבעלי
נטיעות שהן צמחי
תעשייה
35. בעל זריעה, שנזרעה לאחר יום ט' בניסן תשט"ו (1 באפריל 1955) לשם גידול צמחי תעשייה מסוגים שאושרו לענין חוק זה לשנה מסויימת על ידי שר החקלאות, יהיה פטור מתשלום המס המוטל לפי הפקודה על שטח הקרקע שעליו נזרעו הזרעים באותה שנה.
- פטור ממס רכוש
חקלאי לבעלי
זריעות שהן צמחי
תעשייה
36. מפעל מאושר שבנה או רכש בנין, שגמר בנייתו או רכישתו היו לאחר יום ט' בניסן תשט"ו (1 באפריל 1955), והוא משתמש בו במישרין לצרכי אותו מפעל, יהיה פטור מתשלום מס רכוש, כאמור בסעיפים 31 ו-32, חמש שנים נוספות לאחר תום חמש שנות הפטור שעל פי אותם סעיפים, או חמש שנים מתחילת השימוש כאמור, הכל לפי המועד המאוחר יותר.
- פטור גוסף למפעל
מאושר
37. רשות מקומית רשאית בחוק עזר לפטור, לתקופה של חמש שנים וכתנאים שתקבע, כל בנין שגמר בנייתו היה לאחר יום ו' באייר תש"ח (15 במאי 1948) מתשלום ארנונת רכוש, כולה או מקצתה, המוטלת על הבנין לפי פקודת העיריות, 1934⁷, פקודת המועצות המקומיות, 1941⁸, או כל חיקוק אחר.
- פטור בנינים
מארנונת רשויות
מקומיות
38. מפעל מאושר שבנה או רכש בנין, שגמר בנייתו או רכישתו היה לאחר יום ט' בניסן תשט"ו (15 באפריל 1955), והוא משתמש בו במישרין לצרכי אותו מפעל, יהיה פטור מתשלום ארנונת רכוש המוטלת על הבנין לפי אחד החיקוקים האמורים בסעיף 37 חמש שנים שגמר בנייתו או מתחילת השימוש כאמור, הכל לפי המועד המאוחר יותר.
- פטור למפעל
מאושר מארנונת
רשויות מקומיות
39. הזכאי לפטור לפי הוראות פרק זה ימסור על כך הודעה, בטופס שנקבע, לרשות הממונה על גביית המס או הארנונה, לפי הענין.
- פטור לאחר הודעה
40. מי שחובה עליו על פי דין לקבל רשיון לבניית הבנין או לנטיעת העצים ולא קיבלו, או לא מילא תנאי מתנאיו, לא יהנה מן הפטור לפי הוראות פרק זה, אלא אם אישר המנהל — או רשות אחרת שהוסמכה לכך על ידי הממשלה — שהיתה סיבה סבירה לאי-קבלת הרשיון או לאי-קיום התנאי.
- תנאי לפטור —
רשיון

פרק עשירי: הטבות במס הכנסה

41. בפרק זה —
- (1) תהא לכל מונח המשמעות שיש לו בפקודת מס הכנסה, 1947⁹ (בפרק זה — הפקודה);
- (2) "מס" — מס הכנסה, מס רווחי חברות וכל מס אחר המוטל על הכנסה.
42. בחישוב הכנסתו של מפעל מאושר, הזכאי לניכוי פחת לפי סעיף 11 (1) (ט) לפקודה לגבי מכונות או ציוד המשמשים לצרכי אותו מפעל, והשימוש בהם בישראל התחיל לראשונה לאחר יום ו' באייר תש"ח (15 במאי 1948) או לגבי בנינים המשמשים לצרכי אותו מפעל, והנכסים האמורים כלולים בתכנית המאושרת — יותר למפעל לפי בקשתו, בכל אחת מחמש
- פחת מואץ

⁷ ע"ר 1934, תוס' 1 מס' 414, עמ' 1.

⁸ ע"ר 1941, תוס' 1 מס' 1154, עמ' 119.

⁹ ע"ר 1947, תוס' 1 מס' 1568, עמ' 77.

שנות המס הראשונות לשימושו באותם נכסים, ניכוי פחת על פי סעיף 11 (1) (ט) לפקודה במכסה השווה ל-200% מהמכסה הקבועה בתקנות מס הכנסה (פחת), 1941¹⁰.

גיכוי פחת במקרה של בלאי בלתי רגיל

43. הוכח לפקיד השומה שבמפעל מאושר היה בלאי בלתי רגיל של מכונות או של ציוד כאמור בסעיף 42, מחמת שהפעילו אותם במשמרות נוספות או כתנאים קשים ביותר, יהא פקיד השומה רשאי להתיר, לפי בקשת המפעל, במקום המכסה לפי סעיף 42, ניכוי פחת על פי סעיף 11 (1) (ט) לפקודה במכסה השווה ל-250% ממכסת הפחת הקבועה בתקנות מס הכנסה (פחת), 1941.

גיכויים לחקירות מדעיות

44. (א) בקביעת הכנסתו החייבת במס של אדם, שהוציא הוצאת הון לחקירות מדעיות לשם פיתוחו או קידומו של מפעלו — ינוכה מאותה הכנסה כל שנה, במשך חמש שנים, החל מאותה שנה שבה הוציא את ההוצאה האמורה, סכום של 20% ממנה; לא יותר לפי סעיף זה ניכוי של הוצאה שהושקעה בנכס שיש עליו ניכויי פחת לפי סעיף 11 (1) (ט) לפקודה.
(ב) סעיף 11 (1) (י) לפקודה — בטל.

תקופת ההטבות

45. הטבות לפי הסעיפים 46 ו-47 יינתנו —

(1) על הכנסה שהושגה בחמש השנים המתחילות מהשנה שבה היתה לראשונה הכנסה חייבת במס, ובלבד שלא עברו עדיין שתיים-עשרה שנה מהשנה שבה ניתן האישור ועשר שנים מן השנה שבה — לפי קביעת המנהל — הופעל המפעל או הוחל בייצור או שבה נשאו פרי לראשונה ההדרים, הגפנים או עצי הפרי, אלא שהמינהלה רשאית להסיר את הגבלת הזמן של שתיים-עשרה השנים ועשר השנים האמורות לגבי מפעלים חלוציים;

(2) על דיבידנד המשתלם מתוך הכנסה שהושגה בחמש השנים כאמור בפסקה (1), אף אם הגיע לנישום תוך חמש שנים לאחר תום חמש השנים האמורות.

המס על הכנסה מהשקעה מאושרת בתקופת ההטבות

46. (א) קיבל יחיד הכנסה החייבת במס, שמקורה בהשקעה מאושרת, לא יהא חייב עליה במס בשיעור העולה על 25% מאותה הכנסה, ויראו אותה הכנסה לענין המס כשלב הגבוה ביותר בסולם הכנסתו החייבת במס.

(ב) קיבלה חברה הכנסה החייבת במס, שמקורה בהשקעה מאושרת, תהא חייבת עליה במס הכנסה בשיעור 25% מאותה הכנסה ותהא פטורה מכל מס אחר עליה.

(ג) דין פירות השקעה, המשתלמים על ידי חברה מתוך הכנסה כאמור בסעיף קטן (ב), כדין הכנסה שמקורה בהשקעה מאושרת.

המס על הכנסה ממפעל מאושר בתקופת ההטבות

47. (א) חברה שהיא בעלת מפעל מאושר תהא חייבת על הכנסתה החייבת במס, שהושגה מאותו מפעל, במס רווחי חברות בשיעור שלא יעלה על 28% מאותה הכנסה ותהא פטורה מכל מס אחר עליה.

(ב) קיבל אדם דיבידנד, ששולם מתוך הכנסה כאמור בסעיף קטן (א), יהיה פטור עליו מכל מס נוסף על המס ששולם על ידי החברה.

(ג) על אף האמור בסעיף זה יחולו על הכנסת קיבוץ ממפעל מאושר שבבעלותו — סעיף 19 לפקודה וסעיף 46 (א) לחוק זה.

פטור מיוחד לתושב-חוץ

48. שילמה חברה את המס המגיע ממנה על הכנסתה החייבת במס, יהא תושב-חוץ, המקבל מאת החברה מתוך אותה הכנסה דיבידנד על השקעתו המאושרת במטבע-חוץ, פטור עליו מכל מס נוסף על המס ששולם על ידי החברה.

¹⁰ ע"ר 1041, תוס' 2 מס' 1131, עמ' 1505.

(1) "הלוואה ממשלתית" – הלוואה לשם ביצוע תכנית מאושרת – לפרעון במשך ארבע שנים לפחות – שניחנה מכספי המדינה, אם במישרין ואם באמצעות מוסד כספי שהופקדו בידו או הושקעו בהונו כספים אלה, או שניתנה בסיוע הממשלה או באישורה, לרבות הלוואה ששר האוצר קבע כי היא הלוואה ממשלתית;

(2) "השקעה כוללת" – ההשקעות המאושרות במפעל מאושר בצירוף כל יתר הכספים שהוצאו להקמתו בהתאם לתכנית המאושרת;

(3) "הכנסה כוללת" – הכנסתו החייבת במס של המפעל המאושר בשנת מס פלונית, בצירוף סכומי הריבית על ההשקעה הכוללת שהותרו כניכוי באותה שנת מס.

(ב) קיבל מפעל מאושר הלוואה ממשלתית ואינו נמצא באזור שביום מתן האישור היה קבוע בתקנות כאזור עדיפות, לא יחולו ההטבות לפי סעיף 46 או 47 על אותו סכום מתוך הכנסת המפעל המאושר החייבת במס לשנת מס פלונית, הנובע מההלוואה הממשלתית; סכום זה בצירוף סכום הריבית על ההלוואה הממשלתית שהותר כניכוי באותה שנה הוא חלק יחסי מההכנסה הכוללת באותה שנה, כיחס שבין ההלוואה הממשלתית להשקעה הכוללת.

(ג) חישוב היחס האמור בסעיף קטן (ב) ייעשה פעמיים, תחילה עם ביצוע התכנית – לתקופה של שלוש שנות המס המתחילות בשנה שבה היתה למפעל המאושר לראשונה הכנסה החייבת במס, ולבסוף בתחילת שנת המס הבאה לאחר שלוש השנים האמורות – לכל התקופה שנותרה.

(ד) הסייג לפי סעיף זה אינו חל על ההטבות הניתנות על ריבית, או על דיבידנד, מהשקעה מאושרת.

50. שיעור המס המוטל על הכנסתו של מומחה מאושר שמקורה כעבודתו שלמענה הוזמן, כמשמעותה בסעיף 5(1) (ב) לפקודה, לא יעלה על 25% מאותה הכנסה, שתיחשב כשלב הגבוה ביותר בסולם הכנסתו החייבת במס, הנחה זו תינתן כמשך שלוש שנות מס מראשית שנת המס שבה יהא אותו מומחה חייב לראשונה במס על הכנסתו האמורה, אולם המיניהלה רשאית להאריך את תקופת ההנחה עד שתי שנים נוספות.

"מומחה מאושר" – מי שהוזמן בהיותו תושב-חזק על ידי מפעל, בהסכמת המנהל, לעבוד במפעל כמומחה שעבודתו עשויה לסייע להשגתה של מטרת חוק זה.

הכנסת מומחה מאושר

51. שר האוצר רשאי להורות על החזרת מס, כולו או מקצתו, לאדם שאינו תושב ישראל, אם סכום המס שאותו אדם שילם בישראל עולה על הסכום שהותר לו, בגלל תשלום זה, בארץ מושבו הקבוע כזיכוי מן המס שחל באותה ארץ על הכנסתו שהושגה או שנבעה בישראל.

החזרת מס

52. יחיד, שהיה לתושב ישראל וקיבל הכנסה שהושגה או שנבעה מחוץ לישראל, יפטרו שר האוצר, לפי בקשתו, ממש עליה שבע שנים מיום שנעשה תושב ישראל.

הכנסת יחיד מחוץ-לארץ

53. נתקבלה בישראל על ידי חברה, שהשליטה על עסקיה ועל הנהלתה היא מחוץ לישראל, הכנסה שהושגה או שנבעה מחוץ לישראל – רשאי שר האוצר, לפי בקשתה, להורות שאותה חברה תשלם מס בשיעור שלא יעלה על 15% מאותה הכנסה, ובמקרים מיוחדים אף לפטרה ממש.

הכנסות חברה שהשליטה על עסקיה היא מחוץ לישראל

פרק שביעי: פטור ממס עזבון

הגדרות

54. בפרק זה תהא לכל מונח המשמעות שיש לו בחוק מס עזבון, תש"ט-1949.¹¹

פטור ממס עזבון

55. בשווי העזבון של מי שנפטר לאחר תחילת חוק זה, בין אם היה בעת פטירתו תושב-חוץ ובין אם היה תושב ישראל, לא ייכללו נכסים שהיו בבעלותו בעת פטירתו ושהוכח למנהל מס עזבון שהם –

- (1) השקעה מאושרת במטבע-חוץ, שהשקיע כשהיה תושב-חוץ, או לאחר שהיה לתושב ישראל והפטור לפי סעיף 70 חל על אותו מטבע;
- (2) מטבע-חוץ, שהעביר לישראל כדין כשהיה תושב-חוץ, או לאחר שהיה לתושב ישראל והפטור לפי סעיף 70 חל על אותו מטבע, או נכסים שרכש תמורת מטבע-חוץ שהעביר כאמור;
- (3) נכסי מי שהיה לתושב ישראל לאחר יום ו' באייר תש"ח (15 במאי 1948) והם היו בעת פטירתו מחוץ לשטח מדינת ישראל, אם היו בבעלותו ערב היותו לתושב ישראל או נרכשו כדין לאחר מכן בתמורתם או בתמורת פירותיהם של נכסים שהיו בבעלותו כאמור;
- (4) נכסים שנרכשו במטבע-חוץ ושהמינהלה החליטה להעניק להם פטור לפי סעיף זה ובמידה שהחליטה.

פרק שמיני: העברת הון

הגדרות

56. בפרק זה –

- (1) תהא לכל מונח המשמעות שיש לו בתקנות ההגנה (כספים), 1941.¹²
- (2) "השקעה מאושרת במטבע-חוץ" – השקעה מאושרת שנעשתה בהון שהועבר לישראל במטבע-חוץ, או בטובין לפי סעיף 58, או בזכויות, טובות הנאה ונכסים שהוכרו באישור – הכל בהתאם לערכם, כפי שנקבע באישור או על פיו או הוכח למנהל.

השקעה מאושרת
באמצעות חברה

57. לענין פרק זה יראו אדם כאילו השקיע השקעה מאושרת במטבע-חוץ, אם השקיע במטבע-חוץ בחברה והיא השקיעה אותו, במישרין או בעקיפין, כהשקעה מאושרת.

העברת הון
לישראל בטובין

58. לשם העברת הון מחוץ-לארץ כהשקעה מאושרת –

- (1) תתיר המינהלה את יבואם או את רכישתם בארץ במטבע-חוץ – בהתאם לתכנית המאושרת – של חמרי בנין, מכונות וציוד הדרושים להקמת המפעל או של כל חומר הדרוש לייצורם או להרכבתם, ובלבד שלא תתיר יבואם של טובין שכמותם אפשר לרכוש מתוצרת ישראל, אלא אם שר המסחר והתעשייה הודיע למינהלה, כי הטובין מתוצרת ישראל – טיבם, מחירם, זמן הספקתם או אי-התאמתם לצרכי המפעל מצדיקים מתן היתר ליבוא מחוץ-לארץ;
- (2) רשאית המינהלה להתיר את יבואם או את רכישתם בארץ במטבע-חוץ – בהתאם לתכנית המאושרת – של חמרי גלם ומכונות המיועדים לשימוש המפעל.

היתר יבוא – דיגו
כרשיון

59. היתר יבוא על פי סעיף 58 יינתן בהתייעצות עם הרשות המוסמכת הממונה על רישוי יבואם של הטובין שעליהם נתבקש ההיתר, ומשניתן היתר כזה, יבוא הוא במקום כל רישיון, אישור, היתר וכיוצא באלה הדרושים לפי כל דין ליבואם של אותם טובין.

11 ס"ח 22, תש"ט, עמ' 187.

12 ע"ר 1941, תרס"ב 2 מס' 1938, עמ' 1330.

- תנאי ההיתר
60. היתר על פי סעיף 58 יכול להיות מותנה.
- פקודת הסמכויות
תחול
61. פקודת הסמכויות בענין היבוא, היצוא והמכס (הגנה), 1939¹³, תחול על העברת הון לפי סעיף 58.
- פטור ממסי עקיפין והיטלים
62. טובין המיועדים למפעל מאושר — למעט מכונות נוסעים וציוד משרדי שאיננו מכונות ניקוב, מחשבים אלקטרוניים וציוד משרדי ככד כיוצא בזה, ולמעט חמרי גלם מעל לכמות הדרושה לפי קביעת המינהלה להרצת המכונות והציוד של המפעל — פטורים מתשלום —
- (1) מכס לפי פקודת תעריף המכס והפטורים, 1937¹⁴, מס קניה לפי חוק מס קניה, תשי"ב—1952¹⁵, והיטלים לפי תקנות שעת חירום (תשלומי חובה), תשי"ח—1958¹⁶, או כל דין שבא במקומם, אם יובאו לפי היתר יבוא שניתן על פי סעיף 58;
- (2) מס קניה לפי חוק מס קניה, תשי"ב—1952, מס בלו לפי פקודת המלט, 1944¹⁷, והיטלים לפי תקנות שעת חירום (תשלומי חובה), תשי"ח—1958, או כל דין שבא במקומם, אם נרכשו בארץ במטבע-חוץ לפי היתר רכישה שניתן לפי סעיף 58.
- הפטור יינתן בערובה
63. הפטור לפי סעיף 62 יינתן לאחר שניתנו ערובות להנחת דעתו של מנהל המכס והבלו, כי בטובין הפטורים ישתמשו בהתאם לתכנית המאושרת.
- שימוש בטובין שלא למטרות בהסכמה
64. אין להשתמש בטובין שיובאו או שנרכשו לפי סעיף 58 שלא בהתאם לתכנית המאושרת, אלא בהסכמת מנהל המכס והבלו שניתנה לאחר התייעצות עם המנהל ולאחר ששולמו המסים וההיטלים החלים על טובין כאלה, כאילו היו טובין שסעיף 141 לפקודת המכס¹⁸, חל עליהם.
- שימוש בטובין ללא רשות
65. (א) הוברר כי בטובין שיובאו או שנרכשו לפי סעיף 58 אין משתמשים בהתאם לתכנית המאושרת, ואין על כך הסכמת מנהל המכס והבלו, ישולמו כפל המסים וההיטלים החלים עליהם.
- (ב) סעיף קטן (א) בא להוסיף על הוראות פקודת הסמכויות בענין היבוא, היצוא והמכס (הגנה), 1939, ולא לגרוע מהן.
- העברת רווחים מהשקעה מאושרת לחוץ-לארץ
66. (א) תושב-חוץ, שהשקיע השקעה מאושרת במטבע-חוץ, זכאי לקבל משר האוצר היתר לרכוש בישראל ולהוציא ממנה מטבע-חוץ — מן הסוג ששימש לאותה השקעה — בסכום הרווחים, לפני ניכוי פחת, שהשיג מאותה השקעה לאחר תחילת חוק זה ושטרם הוצאו מישראל לפי סעיף זה וסעיף 67.
- (ב) היה בשנה פלונית סכום הרווחים כאמור בסעיף קטן (א) פחות מ-10% מסכום ההשקעה האמורה באותו סעיף קטן, רשאי שר האוצר להתיר רכישה בישראל והוצאה ממנה של מטבע-חוץ בסכום נוסף, אשר בצירוף לסכום הנוכח בסעיף קטן (א) לא יעלה על 10% מסכום ההשקעה כאמור.

13 ע"ר 1939, תוס' 1 מס' 968, עמ' 137.
14 ע"ר 1937, תוס' 1 מס' 714, עמ' 183.
15 ס"ח 110, תשי"ב, עמ' 344.
16 ס"ח 268, תשי"ט, עמ' 18.
17 ע"ר 1944, תוס' 1 מס' 1321, עמ' 27.
18 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש, 3, עמ' 39.

67. (א) תושב-חוץ, שהילוה הלוואה מאושרת במטבע-חוץ, זכאי לקבל משר האוצר היתר לרכוש בישראל ולהוציא ממנה מטבע-חוץ בסכום תשלומי הקרן והריבית, בהתאם לתנאי ההלוואה שאושרו.

(ב) שר האוצר רשאי להתיר החשת סילוק ההלוואה מעל לסכומים שהותרו לפי סעיף קטן (א), אם רווחי המפעל שטרם הוצאו מישראל מאפשרים זאת.

68. (א) תושב-חוץ שקיבל תמורה במטבע ישראלי בעד זכויותיו, כולן או מקצתן, בהשקעה מאושרת במטבע-חוץ, בין שקיבל את התמורה אגב העברה לאחר ובין אם עקב פירוקו של המפעל שבו היתה מושקעת, יהיה זכאי –

(1) להשקיע או להלוות בישראל את סכום המטבע הישראלי כאמור, כולו או מקצתו, והמינהלה תראה השקעה או הלוואה זו – אם תחבקש לאשר תכנית לגביה – כהשקעה או כהלוואה במטבע-חוץ מן הסוג ששימש להשקעה המאושרת המקורית;

(2) לקבל משר האוצר היתר לרכוש בישראל מטבע-חוץ מאותו סוג בסכום שקיבל כאמור, כולו או מקצתו, ולהוציאו ממנה –

(I) אם החזיק בהשקעתו עד חמש שנים – בחמישה שיעורים שנתיים שווים תוך חמש שנים;

(II) אם החזיק בהשקעתו המאושרת למעלה מחמש שנים – בשיעורים שנתיים שווים תוך התקופה שנותרה עד תום עשר שנים מאז הוא מחזיק בהשקעה האמורה, ואם החזיק בה עשר שנים לפחות – מיד;

(III) באופן אחר שהותר על ידי שר האוצר;

ובלבד שכל האמור לא יחול על סכום העולה בסך הכל על סכום ההשקעה המאושרת שהשקיע במטבע-חוץ בצירוף חלקו ברווחים שעלו ממנה ושעדיין לא העביר לחוץ-לארץ למרות זכותו לעשות זאת, וכשהמדובר הוא כהלוואה מאושרת – גם בניכוי החלק של ההלוואה המאושרת שכבר סולק.

(ב) הוראת סעיף קטן (א) אינה באה לגרוע מכל זכות, המוקנית, למי שאותו סעיף קטן חל עליו, על פי תקנות ההגנה (כספים), 1941, או על פי תנאי הלוואה מאושרת.

69. העביר תושב-חוץ לאחר את זכויותיו בהשקעה מאושרת במטבע-חוץ או בחלק ממנה כאמור בסעיף 63, יהיו האישורים החלים על אותו חלק של התכנית שלביצועה הושקעה אותה השקעה, ובמידה שהם חלים עליה, טעונים חידוש האישור, אלא שתחולת ההטבות לפי האישור החדש תפקע במועד שנקבע לכך על פי האישור שפקע.

70. תושב-חוץ, שהשקיע השקעה מאושרת ובא להשתקע בישראל, יהיה, במשך שבע שנים מיום היותו תושב ישראל, זכאי להוציא מטבע-חוץ מישראל לפי הסעיפים 66 עד 68, ויהיה פטור במשך התקופה האמורה מן החובה להציע לשר האוצר מטבע-חוץ למכירה. פטור זה לא יחול על מטבע-חוץ שהושג מעסקים אחרים בישראל.

71. שר האוצר רשאי בצו, כללי או מסויג, להתיר לבנק, שהוסמך לסחור במטבע-חוץ, לקבל מתושבי-חוץ פקדונות במטבע-חוץ, ומשהופקד פקדון כזה יהיה המפקיד רשאי להוציא אל מחוץ לישראל את הפקדון, כולו או מקצתו, ללא בטילת רשיון.

פרק תשיעי : הוראות כלליות בדבר תחולת ההטבות

72. מי שניתן לו אישור ימציא למנהל, בהתאם לדרישתו, ידיעות, מסמכים וראיות אחרות בקשר לביצוע התכנית המאושרת, לקיום תנאי האישור ותנאי היתרים ולקביעת שיעורי ההטבות.
73. הוראות חוק זה יחולו על אף האמור בכל חיקוק אחר, אולם שום הטבה לא תינתן אלא אם קיימו הוראותיו של חוק זה ושל התקנות שהותקנו על פיו, ולגבי מפעל או השקעה מאושרים – אם קיימו גם התכנית המאושרת ותנאי האישור.
74. (א) מפעל שחלקו מפעל מאושר וחלקו אינו מפעל מאושר, בין אם החלק שאינו מאושר הוקם לפני מתן האישור ובין לאחר מכן, אך מחוץ למסגרת התכנית המאושרת, יהיה זכאי להטבות, הקבועות בחוק זה למפעל מאושר, לגבי החלק שאושר בלבד.
- (ב) במפעל כאמור בסעיף קטן (א) יראו כהוגו ומהכנסתו החייבת במס של החלק, שהוא מפעל מאושר, שיעור יחסי מהוגו ומהכנסתו החייבת במס של המפעל כולו, כיחס שבין שווי הנכסים הקבועים בחלק שהוא מפעל מאושר לבין שווי הנכסים הקבועים של המפעל כולו באותו זמן, ובלבד שהמינהלה רשאית, בהסכמת המפעל, לקבוע שיטת חישוב אחרת.
- (ג) התעורר ספק בדבר שווי הנכסים הקבועים האמורים, יקבעוהו בסכום, שאפשר לקבל בעדם במכירה ממוכר מרצון לקונה מרצון, או בדרך שתקבע המינהלה.
75. (א) המינהלה רשאית להתלות אישור או לבטלו לעתיד או למפרע, לאחר שנמסרה לבעל האישור הודעה מוקדמת על כוונת המינהלה לעשות כך, אם על אף הודעה זו לא קיימו הוראה מהוראות חוק זה או מהתקנות שהותקנו על פיו, או התכנית המאושרת, או תנאי מתנאי האישור, ומשעשתה כן, רשאית היא להתליט כי האגרות, המסים ותשלומי החובה האחרים, שלגביהם ניתנו הטבות, ישולמו, כולם או מקצתם, במועדים שתקבע.
- (ב) נוכחה המינהלה לדעת, כי אישור הושג על יסוד הודעות כוזבות או מטעות ביודעין, תבטלו למפרע מיום נתינתו, וכל האגרות, המסים ותשלומי החובה האחרים כאמור בסעיף קטן (א) ישולמו בתום שלושים יום מתאריך ההודעה על הביטול.
76. שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי בתקנות –
- (1) להחיל הטבות על השקעות בניירות ערך ועל הלוואות בערוכת משכנתה, להתנות תחולתן בתנאים ולקבוע תחולתן מועדים שונים מן המפורטים בחוק זה;
 - (2) לפטור ממס בולים, וממס אחר כיוצא בזה, סדרת איגרות חוב שהוצאה בתנאים ובאופן שקבע שר האוצר.

פרק עשירי : הוראות כלליות בדבר מינויים וסמכויות

77. הודעה על מינויים לפי חוק זה תפורסם ברשומות.
78. הסמכויות הנתונות לפי חוק זה אינן באות לגרוע מן הסמכויות לפי חיקוק אחר.
79. המינהלה רשאית לאצול מסמכויותיה על פי סעיף 58.
80. כל אחד מהשרים רשאי לאצול מסמכויותיו, כשהן מוענקות לו בלבד, למעט הסמכות לפי סעיף 49 (א) (1).
81. השרים רשאים להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצוע חוק זה.

פרק אחד-עשר : הוראות מעבר

82. בפרק זה —

(1) "החוק המקורי" — חוק לעידוד השקעות הון, תש"י-1950, כפי שפורטם בספר החוקים 41;

(2) "החוק המתקן" — חוק לעידוד השקעות הון (תיקון), תשט"ו-1955¹⁰;

(3) "החוק המשולב" — החוק המקורי כמתוקן על ידי החוק המתקן.

83. (א) מפעל או השקעה, שאושרו לפי החוק המקורי, יהיו זכאים לפטורים, להנחות ולהקלות שהיו זכאים להם לפי אותו חוק, ובלבד שקויימו תנאי האישיורים שקיבלו.

(ב) מפעל, השקעה או בנין, שאושרו לאחר תחילתו של החוק המתקן, או מפעל שאושר כמפעל מאושר לפי החוק המקורי וניתנה לו תעודה לפי סעיף 25 לחוק המתקן, יהיו זכאים לפטורים, להנחות ולהקלות שהיו זכאים להם לפי החוק המשולב או לפי התעודה, ובלבד שקויימו תנאי האישיורים והתעודה.

84. מפעל, שאושר לפני תחילתו של החוק המתקן ולא הגיש בקשה לקבלת תעודה לפי סעיף 25 לאותו חוק — יהא המנהל רשאי, לפי בקשת המפעל שחוגש תוך ששה חדשים מיום תחילתו של חוק זה, להוציא לו תעודה כאמור ולקבוע בה סייגים ותנאים שייראו לו דרושים; ניתנה למפעל תעודה לפי סעיף זה, יחול עליו סעיף 83 (ב).

85. על אף האמור בסעיפים 83 ו-84, רשאי המנהל, אם נתבקש לכך תוך ששה חדשים מיום תחילתו של חוק זה, להחיל, בהודעה בכתב, את הוראות חוק זה על מפעל, השקעה או בנין שאושרו לפני תחילתו אך לאחר תחילתו של החוק המתקן, או על מפעל שאושר לפי החוק המקורי אם קיבל תעודה לפי סעיף 25 לחוק המתקן ועל השקעה כמפעל כזה, ולגבי כל אלה יראו האישיורים שניתנו להם מלכתחילה ככוללים את אישור התכנית, ששימשה יסוד לאישורם, כתכנית מאושרת לפי חוק זה בשינויים שיקבע המנהל. קיבל המפעל הלוואה ממשלתית, יקבע המנהל בהודעתו אם חל עליה סעיף 49.

86. בעליהם של מפעל, השקעה או בנין, שהוחלו עליהם הוראות חוק זה על פי סעיף 85, יהיו זכאים להטבות לפי הסעיפים 45 עד 49 משנת המס 1958 ואילך, ותקופת תחולתן של אותן הטבות תימנה לפי האמור בסעיף 88. בעליו של מפעל שהוחלו עליו הוראות חוק זה כאמור, יהיה זכאי להטבות לפי פסקה (2) לסעיף 62, החל מיום כ"ב באדר ב' תשי"ט (1 באפריל 1959).

87. מפעל, השקעה או בנין, שהוחלו עליהם הוראות חוק זה בהתאם להודעת המנהל על פי סעיף 85, לא יחולו עליהם מיום תחילתו של חוק זה הוראות החוק המקורי והחוק המתקן.

88. נקבע בחוק זה מתן הטבה במשך תקופה המתחילה מיום האישור או ממועד אחר, תינתן אותה הטבה למי שהוחל עליו חוק זה על פי סעיף 85 רק במשך יתרת הזמן שמתחילת חוק זה ועד סוף אותה תקופה, כאילו התחילה מיום האישור לפי החוק המקורי או החוק המשולב, או מהמועד האחר, לפי הענין.

89. תנאים וסייגים, שנקבעו באישורים שניתנו למפעל, להשקעה או לבנין לפני תחילתו של חוק זה, או בתעודה שניתנה למפעל לפי סעיף 25 לחוק המתקן או בכל מסמך אחר — יעמדו בתקפם, זולת אם היתה הוראה אחרת בהודעת המנהל שניתנה לפי סעיף 85, וכל הוראה כאמור תבוא במקומם מהמועד שנקבע בה.

¹⁰ ס"ח 186, תשט"ו, עמ' 108.

הגדרות

אישיורים מלפני תחילת חוק זה

החלת זכויות לפי החוק המתקן על מפעלים שאושרו לפי החוק המקורי

החלת חוק זה על מפעלים שאושרו לפני תחילתו

תחילת הטבות במסים

תחולת חוק זה מפקיעה חוקים קודמים

מבין תקופת ההטבות

תנאים וסייגים קודמים

90. מפעל או נכס קיים או שהוחל בהקמתו או בהרחבתו, או השקעה או הלוואה שבוצעה או שהוחל בביצועה, ולא הוגשה בקשה לאישורם לפני תחילתו של חוק זה, לא תזדקק המינהלה לבקשת אישור לגביהם, אלא אם היו סיבות סבירות לאיחור בהגשתה והוגשה תוך ששה חדשים מיום תחילתו של חוק זה; משתחליט המינהלה לתת אישור, יינתן לפי חוק זה.

פטור ממסי רכוש לפי חוקים קודמים

91. הזכאי לפטור ממסי רכוש לפי אחד הסעיפים 3-5 לחוק המשולב יהיה זכאי לו מיום י"א בניסן תשי"ח (1 באפריל 1958), אף אם לא מסר הודעה לפי סעיף 6 (ב) לאותו חוק, אולם מסר הודעה לפי סעיף 39 לחוק זה ונתמלא בו התנאי לפטור האמור בסעיף 40.

רציפות מינויים והחלטות

92. יראו את המנהל, חבר מרכז ההשקעות וחבר המועצה המייעצת שנתמנו לפי החוק המשולב כאילו נתמנו לפי חוק זה למנהל, לחבר המינהלה ולחבר המועצה, ומיום תחילת חוק זה ואילך יראו מנהל, חבר המינהלה וחבר המועצה שנתמנו לפי חוק זה כאילו נתמנו גם להיות מנהל, חבר מרכז ההשקעות וחבר המועצה המייעצת לפי החוק המשולב, ויראו החלטות המנהל, המינהלה והמועצה כאילו היו החלטות המנהל, מרכז ההשקעות והמועצה המייעצת לפי החוק המשולב, הכל לפי הענין; בקשות לאישור שהוגשו למרכז ההשקעות לפני תחילתו של חוק זה וטרם הוחלט עליהן — יידונו על פי חוק זה וסעיף 90 יחול עליהן.

תחולת החוקים

93. פרט לאמור בפרק זה, לא יינתנו עוד אישורים והטבות אלא על פי חוק זה; ואולם מפעל, השקעה או בנין, שאושרו לפני תחילתו, יחול עליהם, פרט לאמור בפרק זה, החוק המקורי או החוק המשולב, לפי הענין, כאילו לא נתקבל חוק זה.

פנחס ספיר
שר המסחר והתעשייה

לוי אשכול
שר האוצר

דוד בן-גוריון
ראש הממשלה

יצחק בן-צבי
נשיא המדינה